

Fra innsikt til handling

Voss Sparebank 22.9.2010

Hvorfor sparer du?

For å bli (veldig) rik?

Neppe!

For i fremtiden å kunne realisere noen drømmer, ønsker, gleder – kanskje for å være mer økonomisk uavhengig, større frihet...

Sannsynligvis!

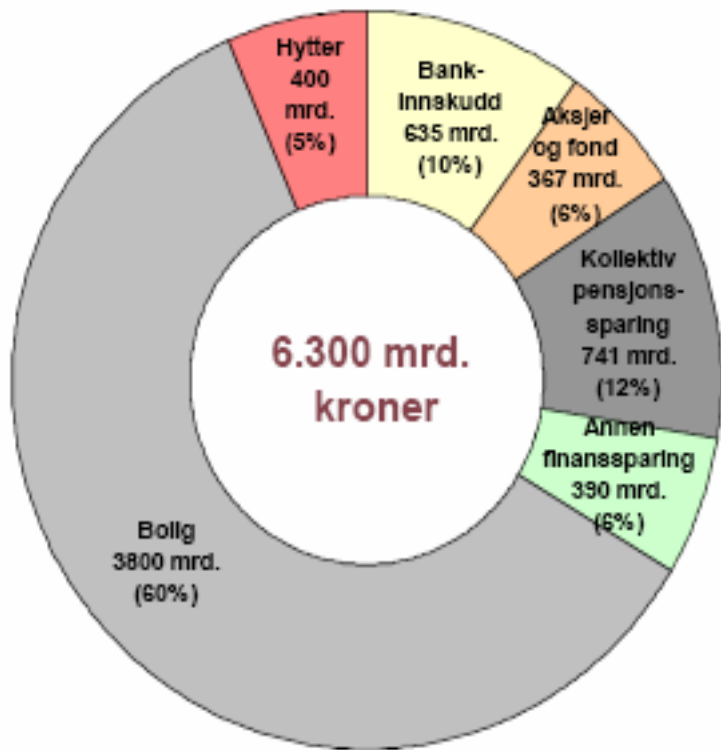
Da er det ikke likegyldig hvordan du sparer!

Fra innsikt til finansling. Boss 22.5.2010

Vi sparer og investerer litt "sært"

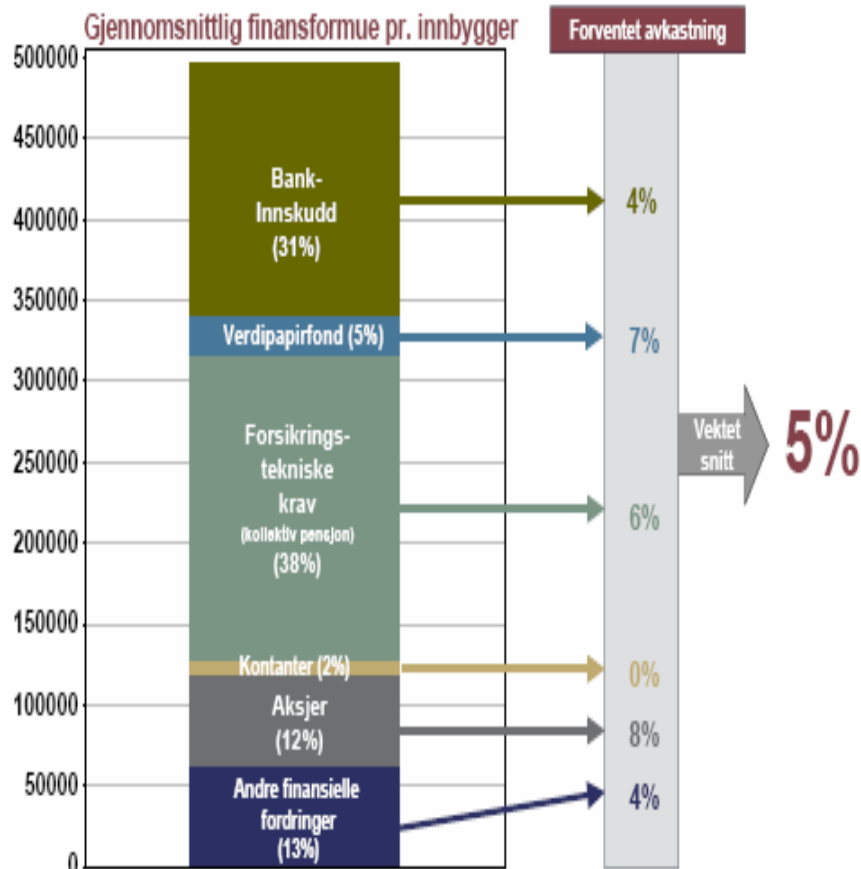
Vi har 2/3 av formuen vår i bolig og knappe 10% i aksjer

Husholdningenes samlede formue

Kilde: SSB

Kari og Ola kan kun forvente 5 % avkastning på pengene sine fordi bare 25 % er plassert i aksjemarkedet

Fra innsikt til handling, Voss 22.9.2010

Hva om vi stengte børsen?

POLITISK ØKONOMI: For litt over et år siden ble bankene reddet med skattebeta- lernes penger. Oppdrag fullført. Men til hvilken pris? OECD har regnet ut at 11 400 milliarder dollar ble mobilisert i redningsoperasjonen, 1676 dollar per innbygger på Jorda. Men finanssektoren består ikke bare av banker, den består også av aksjonærer. Hva er deres bidrag?

FRÉDÉRIC LORDON

Økonom. Siste bok: *La crise de trop. Reconstruction d'un monde falli* (Overskuddskrisen. Rekonstruksjon av en mislykket verden), Fayard, 2009.

I et kort øyeblikk fikk de to siste årenes spektakulære finanskriser oss nesten til å glemme det: Der det virker som «markedsfinansien», en litt

En fullstendig reform av markedsfinansens spill – som regjeringene skriker ut om, men ikke har noen ambisjoner om å gjennomføre – har beleiret den offentlige debatten i et år. Men dette må ikke få oss til å glemme at aksjonærfinansien også er rammet.

Begrensninger på aksjonær- funksjonene (SLAM, *Shareholder Limited Authorized Margin*)

til bedrifter som dermed vil bli betalingsudyktige, og enda mindre til teknologisk revolusjonerende gründerbedrifter?

Børsen har også denne merkelige egenskapen at den

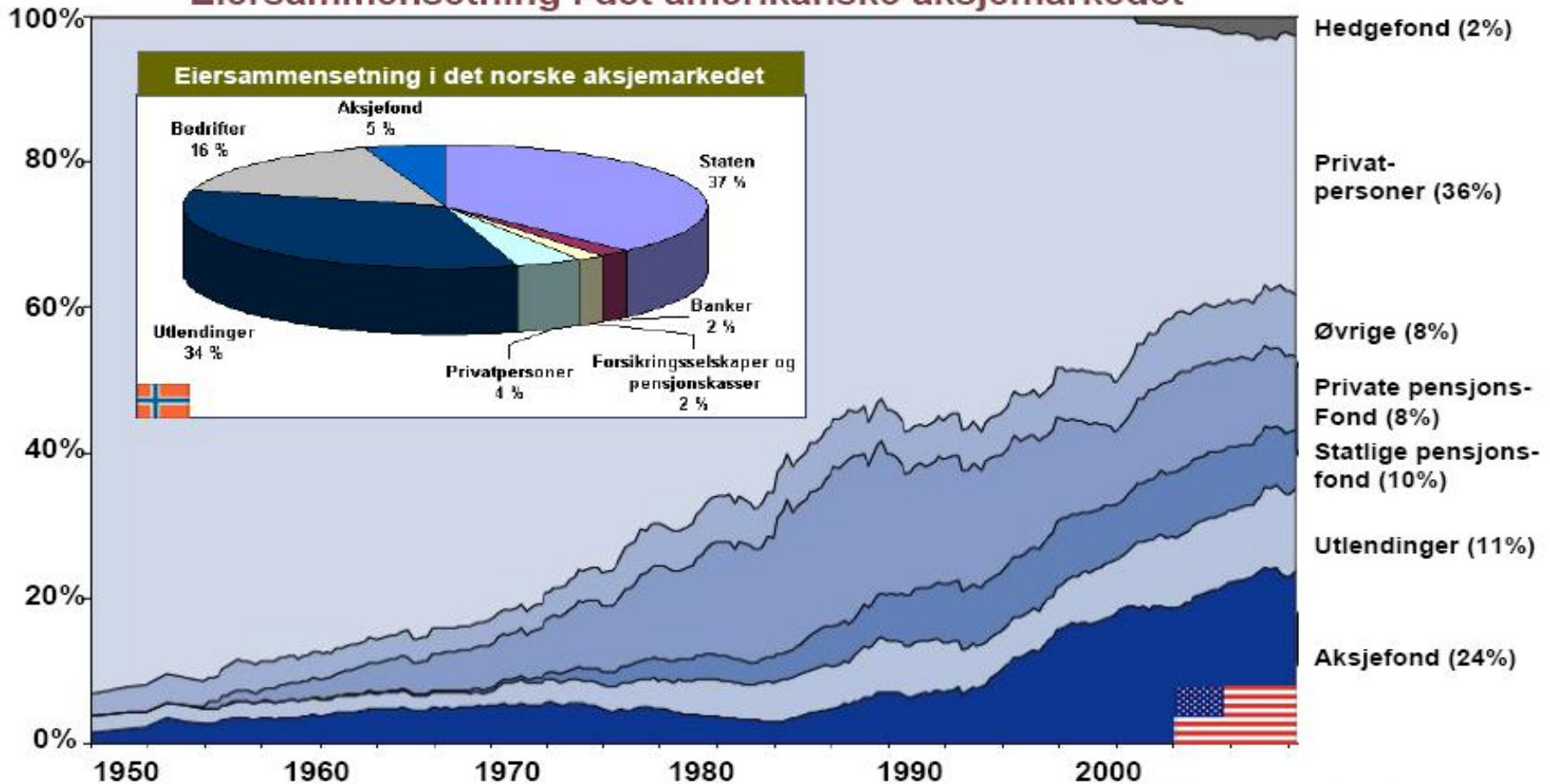

..eller som Keynes sa: Det er .. i samfunnets interesse at kasinoer er lite tilgjengelige og dyre. Kanskje gjelder dette også for børsene”.

Hvem er investorene på børsen?

Enorm forskjell på hvem som eier aksjer i Norge og USA

Eiersammensetning i det amerikanske aksjemarkedet

Har eierstruktur noen spesiell betydning?

Det er to grunnleggende forutsetninger for å delta i aksjemarkedet:

1 Aksept av risiko

2 Forventning om positiv meravkastning

Er det rart du mister nattesøvnen ?

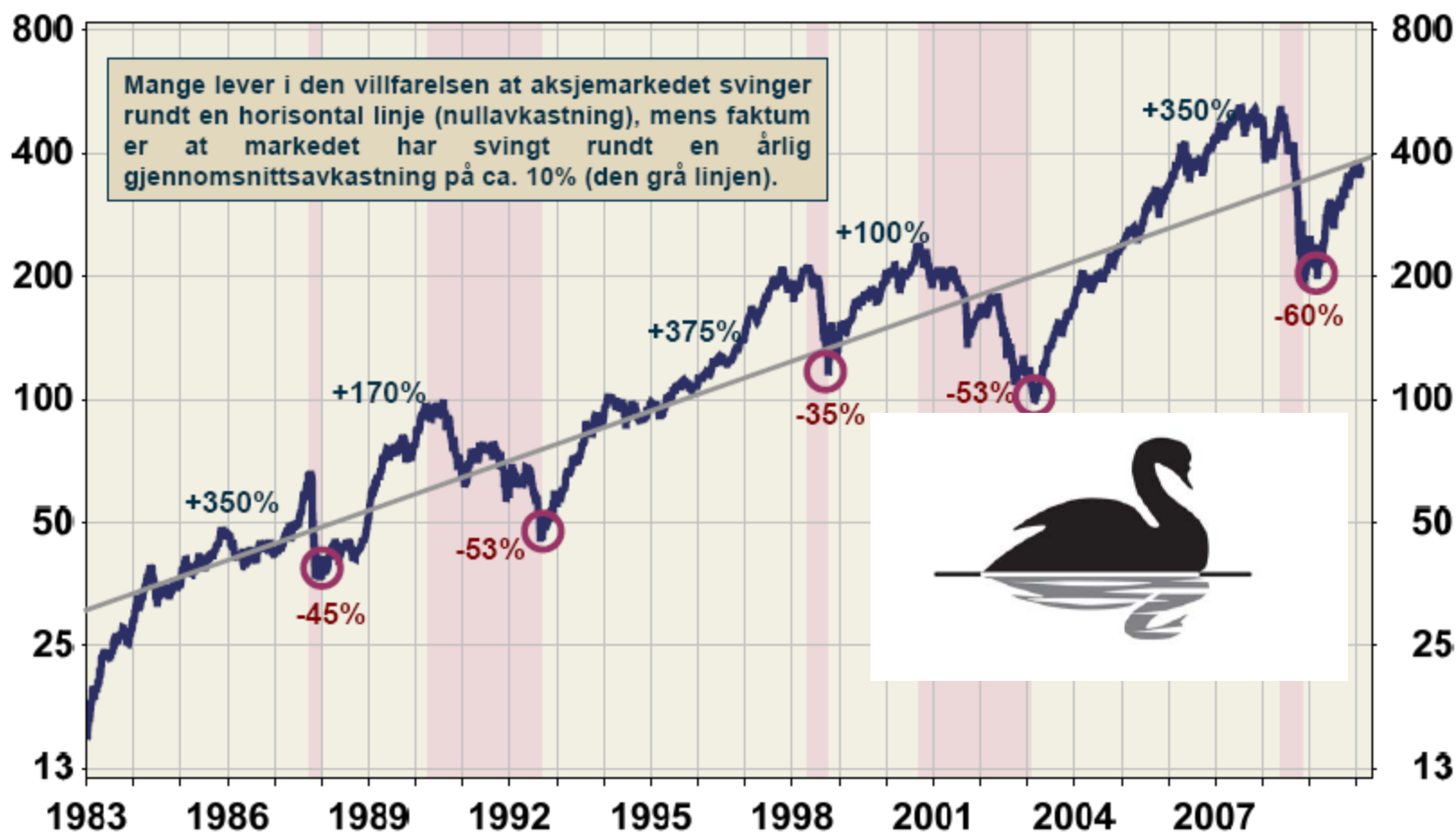

Aksjemarkedet stiger over tid

men vi mister lett troen på akkurat det rundt bunnpunktene i markedet

Oslo Børs Hovedindeks

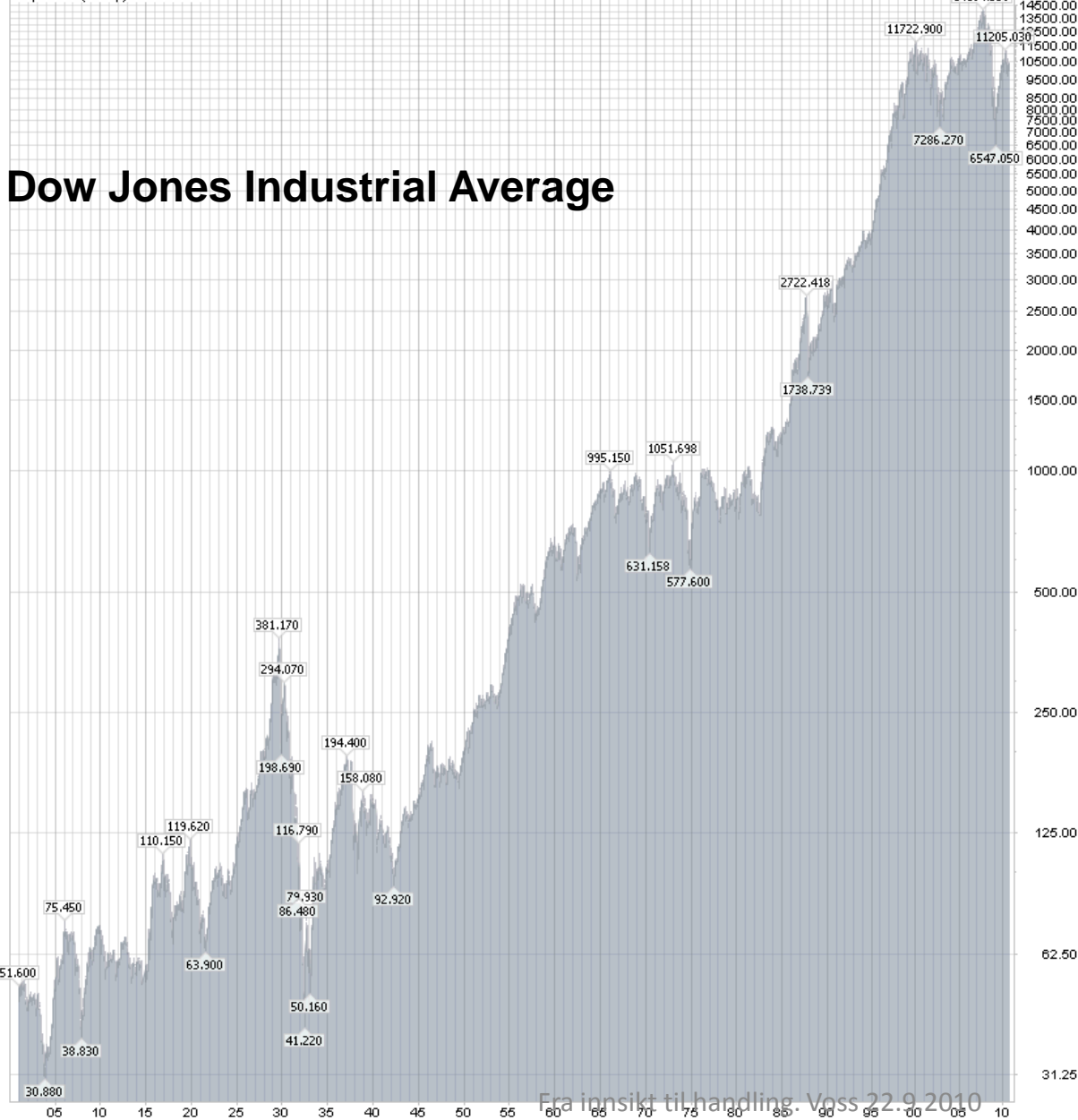
\$INDU (Dow Jones Industrial Average) INDXX

8-Sep-2010

Open 10338.49 High 10426.70 Low 10335.89 Close 10387.01 Volume 706.1M Chg +46.32 (+0.45%) ▲

© StockCharts.com

\$INDU (Daily) 10387.01

Dow Jones Industrial Average

Det er selvsagt grenser for langsiktighet, men siden oljefondet har evigheten som investeringshorisont, kan de siste 100 årene gi en pekepinn på hva vi kan forvente.

Man kan finne tiår hvor aksjemarkedet ikke har gitt positiv meravkastning, men å bruke det som sannhetsvitne på at aksjemarkedet over tid ikke gir meravkastning, blir ganske historieløst.

Fra innsikt til handling. Voss 22.9.2010

Hva om vi stengte børsen?

I et historisk perspektiv har privat kapital bidratt til å skape et konkurransedyktig, verdiskapende og innovativt næringsliv.

Næringslivet er avhengig av langsiktige eiere. Langsiktige eiere påfører ledelsen et forvalteransvar. Langsiktige eiere er langt mer krevende enn den kortsiktige spekulant. Han har selskapet intet ansvar overfor.

Aksjemarkedet er næringslivets beste korrektiv. Aksjemarkedet bidrar til å skape sunn og innovativ konkurranse ved at risikokapital stilles til rådighet for etablering av nye selskaper og vanskeliggjør monopoler. (Saga, Norwegian, Opera)

Aksjemarkedet tenker ikke statisk, men dynamisk. (Hydro/Yara)

Innsikt i disse sammenhengene er de beste forutsetningene for å spare langsiktig i aksjemarkedet, enten i enkelt-selskaper eller /og i aksjefond.

